

Linguapax

L'Institut Linguapax és una organització internacional no governamental que té la seva seu a Barcelona, i que actua en el marc del Centre UNESCO de Catalunya. No obstant això, hi ha altres entitats arreu del món que també participen de l'esperit Linguapax: el Centre UNESCO del País Basc; la Càtedra UNESCO en Política Lingüística i Didàctica de les Llengües de la Universitat de Mons-Hainaut, a Bèlgica; el Departament de Llengües Estrangeres de la Universitat de Tòquio; i la Càtedra UNESCO en Llengües i Educació de l'Institut d'Estudis Catalans, creada el mes de febrer d'enguany.

Els objectius de l'Institut Linguapax són: promoure la informació i la investigació sobre polítiques lingüístiques; assessorar els responsables de política lingüística dels governs estatals o subestatals; fomentar l'educació multilingüe i perfeccionar els mètodes d'aprenentatge; relacionar l'educació multilingüe amb la cultura de la pau; oferir assistència tècnica a les comunitats lingüístiques minoritàries o minoritzades; defensar els drets lingüístics com a drets humans individuals i col·lectius; facilitar la gestió de la diversitat lingüística de les ciutats amb immigrants de diverses llengües; contribuir a la presència del multilingüisme al ciberespai; crear nous mecanismes de col·laboració entre ONG especialitzades.

Miquel Siguan és el president honorari de l'Institut Linguapax. La composició del Comitè de Direcció és la següent: Fèlix Martí, president; Isidor Mari i Dolors Reig, vicepresidents; Marie-Amélie Ponce, directora; Josep Cru, secretari general; Marc Leprêtre i Miquel Martí, vocals. Els membres de la junta directiva de l'Institut Linguapax es reuneixen els dies 3 d'abril, 23 de juliol i 20 d'octubre.

El Comitè de Direcció de l'Institut Linguapax està format per Susana Cuevas, Denis Cunningham,

Lachman M. Khubchandani, Luís Enrique López, Irmela Neu, Joseph Poth, Ignace Sanwidi, György Szépe, Carles Torner i Jean Jacques Van Vlasselaer. El Comitè Assessor de l'Institut Linguapax està format per Vigdís Finnbogadóttir, com a presidenta honorària del comitè, i per Serguei A. Arutiunov, Anvita Abbi, Conrad M. B. Brann, Charles Castonguay, Bernard Comrie, Jean-Claude Corbeil, François Grin, Regina Jensdóttir, Björn H. Jernudd, Vida Mikhalchenko, Dónall Ó Riagáin, Jerzy Smolicz, Asher Stern i Miquel Strubell.

Com a president de l'Institut Linguapax, Fèlix Martí és membre del Comitè d'Honor del Consell Mediterrani de les Llengües, de la Universitat d'Abou-Bekr Belkaid de Tlemcen, Algèria.

En ocasió del Dia Internacional de la Llengua Materna es concedeixen els Premis Linguapax. En l'edició d'enguany, els guardonats són Tove Skutnabb-Kangas i Aina Moll, dues lingüistes que han destacat en la lluita a favor per la promoció de la diversitat lingüística i de l'educació multilingüe. Informació als portals d'Internet **entitats.info** i **vilaweb.com** del dia 21 de febrer, i al butlletí informatiu sobre llengua catalana **Infoèfir** del dia 24 de febrer; informació al **Butlletí** de la FOCIR del mes de març. El mes d'octubre s'obre la convocatòria dels Premis Linguapax 2004.

El president de l'Institut Linguapax participa en la Conferència convocada per la UNESCO, els dies 10 a 12 de març, a París, sobre la situació de les llengües minoritàries en perill d'extinció. Àmplia informació al diari **Deia** del dia 17 de març. Informació a **Tribuna catalana** del 17 de març.

Durant l'any, l'Institut Linguapax elabora, per encàrrec d'Enciclopèdia Catalana, el text de vuit temes

ESCOLES CATALANES QUE PARTICIPEN EN EL PROGRAMA LINGUAPAX

CEIP Campclar, de Tarragona; CEIP el Dofi de Premià de Mar; CEIP els Pinetons de la Garriga; CEIP Marinada-Salvador Espriu del Masnou; Centre Escolar Empordà de Roses; IES de Matadepera; Escola Betània-Patmos de Barcelona; Escola Pia de Calella; Escola Pia d'Igualada; Escola Virolai de Barcelona; IES Cristòfol Ferrer de Premià de Mar; IES Francesc Ferrer Guàrdia de Sant Joan Despí; Institució Montserrat de Barcelona; Escola Pia de Mataró; CEIP Bellaterra, de Cerdanyola del Vallès. També participen en el Programa Linguapax les escoles: CEIP Manuel Vidal Portela, de Pontevedra; Ikastola Artxandape de Bilbao; Escola d'Adults Camargo, de Cantàbria; IES Alixar, de Castilleja de la Cuesta. Els alumnes de primària de les escoles catalanes que treballen el Programa Linguapax es reuneixen a Barcelona el dia 14 de febrer. Els alumnes de secundària de les escoles catalanes que treballen el Programa Linguapax es reuneixen a Barcelona el dia 7 de març.

sobre diversitat lingüística, cadascun d'ells acompanyat d'un mapa, per a l'*Ales de la Diversitat* una publicació que Enciclopèdia Catalana té previst editar durant el primer semestre de l'any 2004.

El Centre UNESCO de Catalunya i l'Institut Linguapax són dues de les entitats impulsores de la constitució de l'Observatori de la Llengua Catalana, promogut pel CIEMEN; es tracta d'una instància que, de forma autoritzada i amb criteris de rigor acadèmic, assumeix el paper de referent tècnic en la defensa de la llengua catalana, en el marc de la legislació nacional, estatal i internacional. Les entitats que constitueixen inicialment l'Observatori de la Llengua són: Òmnium Cultural, Acció Cultural del País Valencià, Obra Cultural Balear, Centre UNESCO de Catalunya, Institut Linguapax, Comitè de Seguiment de la Declaració Universal de Drets Lingüístics, Plataforma per la Llengua, Fundació Congrés de Cultura Catalana i Casal Jaume I de Perpinyà. El mes d'octubre s'hi incorpora el Col·legi d'Advocats de Barcelona. L'Institut d'Estudis Catalans dona suport al projecte. L'acte de signatura formal i de constitució de l'entitat té lloc el dia 14 de maig, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans; Raimon Ribera signa en representació del Centre UNESCO de Catalunya i Fèlix Martí en representació de l'Institut Linguapax. En representació del Centre UNESCO de Catalunya assisteix a les reunions Fèlix Martí i Marie Amélie Ponce, i en representació de Linguapax hi assisteix

Josep Cru. Les reunions de les entitats promotores tenen lloc els dies 10 de gener, 17 de febrer i 8 d'abril. El dia 14 de maig té lloc a Barcelona l'acte de presentació pública de l'Observatori de la Llengua. Informació al portal *entitats.info* dels dies 12 i 14 de maig i al diari *Avui* del dia 12 de maig. Una de les activitats inicials d'aquesta iniciativa és l'elaboració d'un informe sobre la presència del català en la Carta Europea de Llengües Regionals o Minoritàries; el dia 5 de juny es constitueix un comitè d'experts, encarregat d'elaborar el document, i que està format per: Jaume Vernet, Santi Castellà, Antoni Mirambell, Teresa Cabré, Isidor Marí, Miquel Strubell, Joan Martí, Antoni Milian, Miquel Pueyo, Bartomeu Colom, Biel Bibiloni, Xavier Vila, Manuel Alcaraz, Joan Ramon Soler, Xavier Lamuela, Albert Branchadell, Francesc Vallverdú i Emili Boix. Les reunions de junta de l'Observatori tenen lloc els dies 29 de maig, 22 de setembre, 3 de novembre, i 15 de desembre. El dia 16 de maig, l'Observatori de la Llengua organitza a Barcelona un taller sobre la Carta Europea de Llengües Regionals o Minoritàries. El mes de setembre, l'Observatori de la Llengua publica un informe adreçat al Consell d'Europa on es denuncia l'ofec que pateix el català davant de la pressió monolingüe del castellà; n'apareix àmplia informació al diari *Avui* del 26 de setembre. Informació al Telenotícies de TV3 del dia 26 de setembre. També n'informa el portal *tribuna catalana.org* del dia 29 de setembre.

UN ESTUDI MUNDIAL SOBRE LES LLENGÜES

L'estudi Mundial sobre les Llengües té el seu origen en el Seminari Internacional Linguapax sobre Polítiques Lingüístiques, celebrat a Leioa (País Basc) l'any 1996, en el qual el director general de la UNESCO, Federico Mayor, proposa la necessitat de fer una investigació sobre la situació de les llengües en el món. La Conferència General de la UNESCO de l'any 1997 aprova el projecte. El Govern Basc signa un memoràndum d'entesa amb la UNESCO, el juliol del 1997, i es compromet a finançar el projecte. L'estudi té per objectiu donar a conèixer quin és l'estat de les llengües en el món, tot posant de manifest la riquesa lingüística del planeta i explicant els problemes que afecten els idiomes en les diverses regions del món. Al mateix temps, l'estudi insisteix a fomentar la consciència del patrimoni lingüístic, crida l'atenció sobre l'evolució d'aquest patrimoni i recomana mesures per protegir les llengües vives.

El dia 17 d'octubre, Fèlix Martí participa a la seu de la UNESCO, a París, juntament amb Itziar Idiazabal d'UNESCO Etxea, en una reunió amb John Daniel, sotsdirector general per a Educació, amb Milagros del Corral, sotsdirectora general adjunta per a Cultura, amb M. Longworth, director de la Divisió de la Societat de la Informació, i amb Mary Joy Pigozzi, directora de la Divisió per la Promoció de la Qualitat de l'Educació. En el curs de la reunió, la UNESCO confirma que es fa càrrec de l'edició de l'estudi, en quatre versions lingüístiques.

DIÀLEG SOBRE DIVERSITAT LINGÜÍSTICA, SOSTENIBILITAT I PAU

L'Institut Linguapax inicia la preparació d'un dels 45 Diàlegs del Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004: Diversitat lingüística, sostenibilitat i pau. Aquest diàleg està previst que es faci els dies 20 a 23 de maig del 2004, i és alhora "Linguapax X", la desena trobada internacional d'experts que promou Linguapax. Aquesta és la llista de les convocatòries anteriors: Linguapax I, a Kiev, Ucraïna, el 1988; Linguapax II, a Sitges, el 1988; Linguapax III, a Saarbrücken, Alemanya, el 1990; Linguapax IV, a Barcelona, el 1994; Linguapax V, a Melbourne, Austràlia, el 1995; Linguapax VI, a Ouagadougou, Burkina Faso, el 1999; Linguapax VII, a Cochabamba, Bolívia, el 1999; Linguapax VIII, a Kiev, Ucraïna, el 2000; Linguapax IX, a Barcelona, el 2002.

Es crea un comitè organitzador, format per les persones següents: Aureli Argemí, Andoni Barreña, Susana Cuevas, Denis Cunninham, Ernest Querol, Lachman Khubchandani, Luis Enrique López, Isidor Marí, Fèlix Martí, Juan Carlos Moreno, Irmela Neu, Miquel Siguan, Jean-Jacques Van Vlasselaer i un representant del Fòrum Barcelona 2004. La secretaria tècnica està formada per Josep Cru i Amélie Ponce. Fèlix Martí és el director del diàleg.

Josep Cru presenta el diàleg en l'acte públic que, amb el nom "L'Àgora: un pas endavant", organitza a Barcelona el Fòrum Barcelona 2004.

El seminari Linguapax 6, reconegut oficialment com a curs de formació del professorat pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, s'adreça al professorat de les escoles catalanes que apliquen el Programa Linguapax i té com a objectiu millorar la pràctica docent en les àrees de llengua estrangera i ciències socials; adquirir nous coneixements relatius a les unitats didàctiques del Programa Linguapax; i integrar les activitats d'aquest programa en l'eix transversal "Educació per la pau". Dolors Reig i Miquel Martí coordinen el seminari. Les sessions es fan el dia 18 de gener, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans; el 10 de maig a Girona; el 9 de setembre als locals del Centre UNESCO de Catalunya; i els dies 24 i 25 d'octubre, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans.

El Centre edita el ***Butlletí Linguapax Catalunya***, on s'informa de les activitats que duen a terme les escoles catalanes que participen en el programa Linguapax. El mes de febrer se n'edita el número 7. El número 8 s'edita el mes de juny. Del número 7 n'apareix una ressenya a la revista ***Cuadernos de Pedagogía*** núm 325, del mes de juny.

Amélie Ponce i Josep Cru elaboren la fitxa didàctica ***La diversitat lingüística al món***, en el marc de la producció de material pedagògic per l'educació

plurilingüe i amb la finalitat de donar a conèixer la diversitat lingüística. Aquesta fitxa és disponible, des del mes de juny, en format pdf. al lloc web de l'Institut Linguapax.

El dia 7 de febrer, Amparo Vázquez dirigeix tres tallers Linguapax a l'Escola Virolai de Barcelona.

El dia 8 de juliol, Miquel Martí presenta el programa Linguapax a l'Escola d'Estiu de Rosa Sensat.

L'Institut Linguapax s'adhereix al document "Ja n'hi ha prou: manifest per un tracte just i raonable", que promouen Catalunya Empresa Oberta i Òmnium Cultural, sobre el dèficit fiscal de Catalunya i la situació econòmica de Catalunya, i que es fa públic el dia 26 d'octubre.

L'Institut Linguapax organitza, el dia 24 d'octubre, conjuntament amb l'Institut d'Estudis Catalans, una conferència d'Isidor Marí sobre la diversitat lingüística, i que serveix per presentar el material de l'exposició "Llengües, universos en perill: recursos didàctics", adreçada especialment al professorat que treballa la diversitat lingüística a les aules. L'acte té lloc a Barcelona, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans.